

Nejstarší formy opracování dřeva

Geologicky jde o vybrané typy břidlic, které si, pokud se brousí ve směru orientace vrstviček minerálů, zachovávají pozoruhodnou pružnost a houževnatost. Asymetrické ostří se vybrušovalo v rovině vrstviček nebo i

kolmo na ně. Výsledný artefakt se podobal nejvíce dnešním motýčkám. Následně se nástroj upevnil na kolínkovité topůrko pomocí pryskyřice, provázků či zvířecích šlach. U seker bylo ostří rovnoběžné s topůrkem a u tesly

bylo kolmo. Později, kdy už byli lidé schopni vrtat díry do kamenných nástrojů pomocí vrtivého pohybu duté trubky z kosti nebo dřeva podsypávané hrubým křemičitým pískem, se začala tesla upevňovat podobně jako dnes. Ale sekerka se na kolínkovitém topůrku udržela ještě tisíce let.

Seky oběma nástroji byly vedené šikmo, nikdy ne přímo na celé ostří. Samotná práce byla vysilující. Experimentálně bylo zjištěno, že na setnutí třicetimetrové borovice s průměrem cca 40 cm bylo potřeba 11 447 seků (!). Půdorys průměrného domu mladší doby kamenné měl přitom až 30 x 7 metrů.

Pokud vás tenhle exkurs do minulosti dřevařství zaujal, máte možnost se seznámit s novějšími metodami opracování dřeva na výstavě „Krása v dřevě ukrytá“, která bude otevřena v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí od listopadu 2014 do února 2015.

*Samuel Španihel, archeolog
Muzea regionu Valašsko*

Obr.

Zdola nahoru: sekerka, tesla a sekeromlat (nálezy z okolí Kelče).

Zpracování dřeva má v lidských dějinách dlouhou tradici. Již první zemědělci mladší doby kamenné kolem roku 6000 př. n. l. přinášejí na naše území nový životní styl spjatý s mýcením tehdejšího „nekonečného“ lesa. Na rozdíl od svých předchůdců, paleolitických lovců-sběračů inklinovali k trvalejšímu osídlení krajiny a potřebovali volná místa k zakládání poliček, chovu dobytka, stavbě domů a později i společensko-náboženských center.

Pomocí ohně získávali otevřená prostranství, kde bylo možné zakládat obilná pole, krátkodobě zúrodněná získaným popelem. Žďáření bylo doplněné mýcením, kterým se získávalo zejména dubové a habrové dřevo na stavbu domů. Nástrojem k stínání i následnému opracování byl kus kamene upevněný na topůrku v podobě jednoduché sekery a teslice (v archeologické terminologii označované jako tesla).